

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 19

Maribor, torek 24. januarja 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem škat. zav. v Ljubljani št. 11.400
Večja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta, št. 13
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernov trg št. 64

Plenarna seja narodne skupščine

OBVESTILO O ROJSTVU DRUGEGA PRINCA. — ČITANJE KRALJEVSKIH UKAZOV. — PREDLOŽITEV RAZNIH PREDLOGOV.

BEOGRAD, 24. januarja. Današnja seja Narodne skupščine je bila večalmanj formalnega značaja. Po prečitaniju zapisnika zadnje seje je predsednik dr. P e r i ć sporočil skupščini veseli dogodek v kraljevi hiši, kar so pozdravili poslanci z živahnimi vzkliki kralju.

Nato je prečital skupščinski tajnik ukaz o demisiji ministra brez portfelja Velje P o p o v i ć a in ukaz o imenovanju novega notranjega ministra Čede R a d o v i ć a.

Vloženih je bilo več prošenj in pri- tožb. Veliko pozornost je vzbudil akt Glavne kontrole, ki je zopet odklonila odobritev raznih kreditov, ki jih je uporabila vlada brez dovoljenja.

Posl. Š k e r o v i ć je vložil na ministrskega predsednika Vukičevića interpelacijo radi prevzema lastnine bivše dinastije Petrović-Njegoš po zetski oblasti. Posl. Voja L a z i ć je interpeliral vladu radi preskrbe pavisnih krajev z živili in zahteval za svoj predlog nujnost. Vojni minister je predložil zbornici zakonski načrt o golobih-pismonoših, poljedelski minister zakonski načrt o izvedbi melioracij vodnih zadrug in o uporabi melioracijskih kreditov.

Posl. dr. Š u t e j je v posebnem zakonskem načrtu zahteval odgoditev občinskih volitev v Bosni in Hercegovini do septembra. Ker tudi večina ni mogla temu ugovarjati, je bil predlog od notranjega ministra sprejet.

Nato je bila seja zaključena in se bo vršila prihodnja v sredo dopoldne.

BEOGRAD, 24. januarja. Na jutrnji seji narodne skupščine pride v razpravo tudi davčni zakon. Vlada upa, da bo sprejet že do 1. februarja.

BEOGRAD, 24. januarja. Po celodnevni razpravi, ki je trajala pozno v noč, je sprejel sinoči finančni odbor državni proračun in finančni zakon za leto 1928/1929. Razprava je bila mestoma zelo burna, ker je večina avtomatično odklanjala vse dodatne in izpreminjevalne predloge opozicije. Zelo hud spor je nastal radi § 44. finančnega zakona glede redukcije fakultet. Na zahtevo poslanca dr. Ž e r j a v a se je vršilo poimensko glasovanje. Člen je bil sprejet z vsemi glasovi vladne večine. Večina je odklonila tudi vse izpreminjevalne predloge opozicije glede zaščite nižjih kategorij uradništva. Jutri bo razpravljala finančni odbor o zadnjih amadmanih.

Davidović na razpotju

POVRATEK PRIBIČEVIĆA IN RADIĆA V BEOGRAD. — V PRIČAKOVANJU NADALJNIH DAVIDOVIČEVIH KORAKOV ZA KONCENTRACIJSKO VLADO

BEOGRAD, 24. januarja. Voditelja Kmečko-demokratske koalicije, Svetozar P r i b i č e v i ć in Stjepan R a d i ć sta prispela danes iz Zagreba v Beograd. Politična javnost je še vedno pod mogočnim vtisom nedeljskih zagrebških manifestacij in vse nestrpno pričakuje, kaj bo sedaj ukrenil Davidović, ki je popolnoma zadovoljen z zagrebško resolucijo. Splošno se naglašja, da je vprašanje koncentracije že tako akutno, da je ni mogoče več spraviti z dnevnega reda. Vukičević sam že uvideva, da se je položaj v parlamentu vsled proglastitve enotnosti kmečko-demokratske koalicije popolnoma izpremenil in išče zato izhoda iz težavne situacije. Značilno je tudi, da je že opustil svoj prvotni načrt, da bi razbil Kmečko-demokratsko koalicijo, ker se je že prvi poizkus z dr. Kežmanom klavrno ponesrečil.

Že za prihodnje dni je pričakovati važnih dogodkov v naši notranji politiki, od katerih bo odvisna nadaljna usoda sedanjega režima. Davidović namreč sploh ne more več nazaj, ako se noče popolnoma diskreditirati. Ako se mu posreči pridobiti ves demokratski poslanski klub za idejo koncentracije, potem je demisijska demokratskih ministrov neizogibna. To pa bi imelo seveda za takojšnjo posledico tudi padec sedanjega režima, s čemur bi bila otvorena vrata za popolno razčiščenje zamočanega položaja.

Vladni krogi računajo tudi z možnostjo, da pride do razkola v demokratskem poslanskem klubu. Čeprav

je to malo verjetno. Boje pa se na drugi strani istočasno, da bi v tem slučaju prišlo do razcepa tudi v radikalnem klubu, kjer je silno veliko nezadovoljnih, ki komaj čakajo, da se zruši Vukičevićev režim.

BEOGRAD, 24. januarja. Takoj po svojem prihodu v Beograd je imel Svetozar Pribičević dolg razgovor z Davidovićem. Jutri se bo vršila skupna konferenca Davidovića, Pribičevića in Radića.

Davidović proti znižanju draginjskih doklad

BEOGRAD, 24. januarja. Demokratski poslanski klub je na svoji današnji seji razpravljala o predlogu posl. dr. Šečerova glede znižanja draginjskih doklad državnih nameščencev. Predlagatelj je izjavil, da bi znašal prihranek povprečno pri nastavljenju Din 60, ali letno 100 milijonov dinarjev. Ljuba Davidović in več drugih poslancev se je izreklo odločno proti predlogu. Seja je bila nato prekinjena in se bo nadaljevala popoldne. Po mnenju poučenih krogov bo predlog posl. Šečerova popoldne propadel.

Alkohol ali prohibicija — država služi.

Dobro vemo, koliko pobere država na raznih davščinah za alkoholne pijače. Manj znano pa je, kako služi država iz tega naslova tudi tam, kjer vlada prohibicija. Združene države so n. pr. od leta 1920 do 1. jan. tl. pobrale raznih glob radi prestopkov v prohibiciji v znesku 1.470 milijonov frankov. Zaporne kazni radi istih prestopkov pa znašajo lepo vsoto 22.500 let...

Kaj se pripravlja letos na Balkanu?

MAKEDONSKI KOMITET NAPOVEDUJE KRI NA BALKANU ZA SPOMLAD IN ZA JESEN.

Središče akcije makedonskega komiteta proti Jugoslaviji je danes v Be ratu in njegovi bližini v Albaniji. Tam se mudi že nekoliko mesecev član centralnega makedonskega revolucionarnega komiteta Georgi Pop-Hristov. V njegovi družbi je znani komitski »vojvoda« Peter Šandarov, dalje Dimitrij Bužba in Filip Dimitrijevič ter še osem članov komiteta.

Makedonski in Kosovski komitet odnosno Makedonec Aleksander Protogero in Kosovec Hasan beg Priština, doslej ljuti nasprotniki, predstavljajo danes eno organizacijo in delajo na tleh Albanije načrte za nove krvave dogodke na tleh Jugoslavije — vsi kot orodje Italije in seveda od nje plačani.

Nedavno se je vračal iz Italije famozni makedonski general Protogero in je bival nekaj časa v Korči. Po nalogu italijanske vlade in italijanskega poslanstva v Tiranu mu je šel nasproti do Santi Quaranta italijanski diplomatski agent v Korči in ga je sprejel kot gosta v svoji hiši. Nekaj pozneje je prišel iz Italije tudi Tomalevski, »zagrančni predstavitelj« Makedonske revolucionarne organizacije z milijoni italijanskih lir.

To so priprave za spomladno akcijo Makedonskega komiteta. Po starih receptih se naj zopet pokaže, kako je makedonski »narod« proti Jugoslaviji, kri naj zopet poteče po »milom i prokletom Balkanu«, ko zazeleni gora. Tako hoče Italija, ki plača, in kdor plača, ima pravico dajati ukaze. Po taktu Italije naj se spomladi zopet prične krvavo balkansko kolo.

Radi tega je bil tudi odpoklican iz Tirane odpravnik bolgarskega poslanstva g. Ikonov, ker ni bil dovolj aktiven v smislu makedonstvujuščih. Moral je priti drugi, ki bo boljše razumel, da mora biti spomladansko krvavo kolo na Balkanu samo bučna uvertira k jesenski simfoniji, ki jo skladajo sedaj v italijanskih tovarnah za orožje.

Nedvomno je, da je vse to, kar se pripravlja od strani makedonskih komitetov v Albaniji proti Jugoslaviji, samo priprava Italije za vojno. V Albaniji se danes odkrito govori o predstojećem vojnem pohodu Italije in Albanije proti Jugoslaviji. Mussolini potrebuje vojno, ker vidi, da si more samo na ta način podaljšati dobo svojega vladanja in vladanja svojih fashiističnih krdel. Treba mu je, da razširi Italijo črnih srajc do starih mej rimskega imperija, ker se narod njegov zvija v krčih težke gospodarske krize, ker mu primanjkuje kruha in zemlje. Sluti pa tudi, da bi bila letošnja jesen zadnji termin za morebitni uspešni vojni pohod Italije proti Jugoslaviji, ker danes Jugoslavija še ni izvršila programa svojega oboroževanja.

Da vsi ti načrti naših zakletih sovražnikov Makedoncev, Albancev in Italije obstojajo, o tem ni dvoma. Vprašanje je samo, ali se ne bo izvedba načrtov razbila ob enodušnosti našega naroda in pa ob močni volji naših zaveznikov, Francije in Češkoslovaške, ter predvsem tudi ob volji Društva narodov.

Rivaliteta med Ameriko in Anglijo

NEWYORK, 24. januarja. Preteklo nedeljo je imel komandant newyorškega pristanišča, kapitan P l u n c e t na nekem zborovanju velik nagovor, v katerem je povdarjal potrebo izvedbe ameriškega programa za oboroževanje na morju, češ da je postala vojna med Ameriko in Anglijo neizogibna in da pride do nje prej, kakor se splošno smatra za možno. Pluncetov govor je izzval po vsej Ameriki velikansko senzacijo. Senator Borah je nastopil javno proti takemu beganju javnosti. Oboroževanje na morju je po njegovem mnenju največja nevarnost za svetovni mir.

Polom stare dunajske tvrčke.

Na Dunaju je bil aretiran te dni radi goljufive trgovske krive Bertold Hirschman, šef nad 60 let stare dunajske trgovine s svilo. Pasiva podjetja znašajo 12, aktiva pa komaj 5 milijonov šilingov. — Tvrčka je bila v trgovskih odnosih z Rumunijo, največ pa z Jugoslavijo. Zatrjuje se, da je bilo podjetje zadnje čase zapleteno v neko tihotapsko afero v Jugoslaviji in je pri tej priliki izgubilo velike sume denarja.

Podmladek društva Rdečega križa v Mariboru

privedi v nedeljo, dne 3. junija, veliko javno tombolo ter naproša tem potom vsa društva, da zamejo to na znanje.

Koliko se v Zagrebu zida?

V Zagrebu se je začelo nekoliko intenzivneje graditi pred vojno l. 1904, največ pa se je zgradilo takrat tik pred balkansko vojno v letih 1910 in 1911 (152 in 176 novih stanovanjskih hiš). Že balkanska, zlasti pa svetovna vojna sta na gradbeno gibanje silno vplivali. L. 1914 se je zgradilo v Zagrebu še 76 hiš, l. 1915, samo 19, l. 1916 22, l. 1917 10, l. 1918 29 stanovanjskih hiš. Po vojni je pričela gradbeno intenzivnost šele l. 1921. V l. 1919 je bilo zgrajenih 38 hiš s 50 stanovanji in 94 sobami; l. 1920 51 (96, 199); l. 1921 že 135 hiš s 302 stanovanji in 742 sobami; l. 1922 213 (867, 1950); l. 1923. 227 (804, 3034); l. 1924. 199 (580, 1472); l. 1925. 170 (503, 1279); l. 1926. 198 (703, 1565); l. 1927. 351 (1409, 2820). Po vojni je torej bilo v Zagrebu na novo zgrajenih 1582 stanovanjskih zgradb s 5314 stanovanji in 12155 sobami. K temu treba še priračunati nekaj manjših stanovanjskih zgradb, ki so bile sezidane brez stavbenih dovoljenj. Za letos pričakujejo v Zagrebu rekordno leto glede novih zgradb po vojni. Mestna občina sama bo zgradila 450 novih stanovanj.

LJUBLJANA, 24. januarja. Devize: Berlin 1355.5, Curih 1094.9, Dunaj 800.15, London 277.14, Newyork 56.81, Praga 168.45, Milan 301.05. — Efekti: Celjska 164, Ljub. kreditna 185, Kreditni zavod 160, Vevče 135, Ruše 265—280, Kranjska industrijska 340, Stavbna družba 56, Šešir 125, Strojne tovarne 65.

Krasen uspeh oblastne vinske razstave v Ptujju

Druga oblastna vinska razstava, ki jo je dne 15. t. m. otvoril v Ptujju veliki župan mariborske oblasti g. dr. Schaubach ob navzočnosti mnogih vinogradnikov, vinskih kupcev, strokovnjakov, zastopnikov oblasti, državnih in oblastnih poslanev, kulturnih in gospodarskih društev ter zadrug, je imela sijajen uspeh. K otvoritvi so prispeli tudi nemški konzul v Zagrebu g. Seiler, graški župan g. Fr. Muhič, dež. odbornik in mestni svetnik g. Steiner iz Celovca, zastopniki Štajerske hranilnice s predsednikom in generalnim ravnateljem, deželno gospodarsko društvo v Gradcu po treh zastopnikih, dalje mnogi drugi predstavniki in vinski kupci iz Avstrije. Zastopana je bila tudi pri nas dobro znana klosterneuburška šola po svetovnem strokovnjaku g. prof. Zweiflerju.

Po prvi poskušnji so se povabljeni gostje podali k zakuski, ki jo je pripravil razstavni odbor ter so stregle ptujske narodne dame. Poleg razstavnega prostora je nudila okrepčevalnica pod spretnim vodstvom gospe poglavarjeve dr. Vončinove posetnikom razstave vsakovrsten prigrizek ter vino v litrih in buteljkah.

Razstava je bila prirejena v rimskem slogu, deljena na vinorodne okoliše, sorte in letnike. Vse, kar rodijo vinorodni okoliši mariborske oblasti, se je nudilo brezplačno na poskušnjo. Marsikoga je izvrstna vinska kapljica premagala že pri deseti poskušnji, akoravno so bile dane v malih količinah. — Poleg vseh sort vina je bil razstavljen tudi šampanjec tvrdk Bouvier in Hintze, dalje vermut-vino Osterburgerja in jabolčno žganje Ernesta Hintzeja. Razstavljeno je bilo razno vinogradno orodje po tvrdkah: Andrej Frank, Rihard Flick, Horvat Ignac, Jurca Anton, Poberaj I., kem. laboratorij v Mariboru. Marič Oskar je razstavil vinski kamen v večji množini, Čebelarska podružnica raznovrsten med, sodarja Kolednik in Sakelšek pa lepo izdelane sode polovnjake. Razstavna dvorana z okrepčevalnico je bila vse dni nabito polna. Prostor za okrepčevalnico se je izkazal kot mnogo premajhen in bo treba v bodoče porabiti za to galerijo.

Glavnemu vходу je dal lepo opremo veliki haloški klopotec g. Osterbergerja, ter top proti toči, zunanje lice razstavnega prostora pa je dičilo nebroj malih zelenih smrek ter dva visoka droga s lovensko in državno zastavo.

Vsak dan so imeli gg. profesorji Srednje vinarske šole v Mariboru poučna predavanja o vinogradništvu in kletarstvu, ki pa niso našla premnogo zanimanja. — Dr. Lošnik iz Zagreba je vsak dan predvajal brezplačno film s prikazom vinogradnih in sadjarskih škodljivcev ter obrane teh z novjšimi sredstvi, kakor nosprasen, solbar itd.

Razstavo je posetilo nad 6.000 ljudi. Tudi kupcev ni manjkalo in vina se je mnogo prodalo, tako da so letos vinogradniki-razstavljalci, pa tudi kupci prav veselili in zadovoljni. Splošen pregled je napravil na mirnega opazovalca najboljši utis. Ptuj pa more prirediti še večje razstave in vinske sejme kakor so bili lani in letos, ki ne delajo samo čast prirediteljem - vinogradnikom, ampak tudi vsem Slovincem in vsej državi, ki bi pač lahko pokazala več smisla za takšne pokrajinske gospodarske prireditve, in ne kakor letos, ko niti ni bila dovoljena polovična cena po železnici.

Srednja vinarska šola v Mariboru je polnoštevilno z vsemi gojenci posetila vinsko razstavo. Dne 16. januarja je imela Gostilničarska Zveza svoj občni zbor v Ptujju ter so po sklepu vsi njeni člani pod vodstvom predsednika g. Oseta obiskali razstavo ter si pridno beležili lastnike razstavljenih vin.

Ocenjevalna komisija je ocenila vsa vina v soboto dne 14. jan. Priznana odlikovanja: kolajne v zlatu, srebru in bronu, diplome, vinogradno orodje ter poučni spisi, bodo vsem razstavljalcem v čast in dober spomin na II. oblastno vinsko razstavo.

Gmotni in moralni uspeh, ki ga je dosegla ta vinska razstava s sejmom, je prav razveseljav. — Po vsem tem zamoremo reči: Ptujčanom se je posrečilo, da so vinsko razstavo priredili v takem obsegu in s takim uspehom, ki bo pač najboljša reklama za naša izvrstna in pristna vina.

Maribor slavi Župančiča

Tudi naše mesto je lepo in dostojno proslavilo petdesetletnico rojstva pesnika »Dume«. Razmeroma vsaj! Pozabiti ne smemo, da osebna navzočnost slavljenca ogromno dvigne zanimanje občinstva, kar se je pokazalo topot v Ljubljani in prejšnja leta že večkrat tudi v Mariboru, ko je bil Župančič v naši sredi. Kljub temu da je slavjenec odpovedal svoj prihod v Maribor, je bilo sinoči Narodno gledališče domala polno. Ljudska univerza in teater sta bila prireditelja Župančičeve proslave. Dijaška mladina je že pred osmo uro napolnila stojišče; lože in parter pa so zasedli odlični predstavniki civilnih in vojaških oblasti ter mnogoštevilno občinstvo.

Spored večera je otvorilo polurno predavanje g. prof. Glaserja o Župančiču, nakar je sledila vrsta lepih deklamacij in pevskih točk. Ga. Franja Burjeva je ob klavirskem spremljanju gdč. Minke Zacherlove zapela Župančič-Pavčičevo »Uspavanko« in Župančič-Procházzkovo »Zvezde žarijo«. Gdč. Kraljeva je s prvovrstnim uspehom recitala »Cicibana in čebelo«, g. Joško Kovič »Z dnevnika« in »Zdravico«, gdč. Anka Kovačičeva »Oranžo« in »Dete čeblice«, g. Skrbinšek pa »Umetnik in ženska« ter »Vesela pomladna epistola«. G. Peter Burja je nastopil s solo sprevoma Župančič-Lajovičeve »Serenade« in Župančič-Pavčičeve »Padale so cvetne sanje«. Drugi del sporeda je zavzelo uspelo predavanje četrtega dejanja Veronike Deseniške.

Razen sinočnega večera v gledališču je bilo v Mariboru pretekla dva, tri dni tudi več Župančičevih proslav v posameznih društvih in po srednješolskih zavodih.

Maribor se razvija tudi družabno

Maribor se družabno vedno bolj razvija in nudi z vsakim letom več prireditev, več zabave in več razvedrila. — Vendar je hrupnost na prireditvah znatno popustila, kajti vrše se v znamenju skromnosti, kakor pač to dopušča precej bešen položaj uradniškega mesta, kakoršno je Maribor. Od leta 1923 je število najrazličnejših prireditev narastlo od 4054 na 5706. Gledaliških predstav smo imeli lani 206, dočim jih je bilo leta 1923 le 164. Javnih veselic in koncertov (všteti so tudi kavarniški koncerti) je bilo lani 1607, a leta 1923 samo 53. Plesov je Maribor leta 1923 priredil 70, lani pa točno 30 več. Mogoče bo radi tega pomladanska sezona solidnejša, vendar številni programi prerokujejo ravno nasprotno. Kino predstav je bilo leta 1923 samo 1560, dočim jih je bilo lani 2346, torej 800 več, kar je pripisati vzpostavitvi obratov v dveh novih kinopodjetjih. Lani so popolnoma izostale samo cirkuške predstave, leta 1923 pa jih je bilo 17. Leta 1923 pa smo imeli več predavanj — 50, dočim jih je bilo lani 41. Raznih drugih prireditev predvsem sportnih je bilo leta 1923 — 2140, dočim jih je bilo lani samo 166, česar glavni razlog tiči v tem, da se vrše za oblasti tajno, ker silijo v to prireditelje visoka obdavčenja, ki čestokrat terjajo mesto zaželjenega uspeha neuspeh. — Kot podlaga primerjave med lanskimi prireditvami in preteklostjo smo vzeli leto 1923, ko je bila po prevratu prvič izdelana zanesljiva statistika. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

V mariborskem mestnem okolišju sta od 15. do 21. t. m. oboleli naalezljivih boleznih dve osebi in sicer po ena za tifusom in šenom. Noben slučaj pa ni končal s smrtnim izidom. —

Mariborski in dnevni drobiš

Pritožba proti volitvam v mestni svet.

Kakor je napovedal že pri konstituiranju novega občinskega odbora je klub socialističnih odbornikov v resnici vložil pritožbo proti izvolitvi mestnega sveta. Pritožba se upira na čl. 46 občinskega volilnega reda, po katerem ne morejo biti izvoljeni v mestni svet aktivni uradniki in duhovniki, naperjena je pa proti izvolitvi g. dr. Antona Jerovška, ki je duhovnik. —

Proslava Sv. Save.

Pravoslavna cerkvena občina Sv. Cirila in Metoda priredi v petek 27. t. m. v dvorani »Union« običajno vsakoletno proslavo Sv. Save v spomin na tega prosvetitelja in pobornika jedinstva in na še samostojnosti. Ob 10.30 dopoldne se bo vršil obred blagoslovljenja in rezanja kolača, deklamacije šolske dece, pevanje himne Sv. Save ter pogoščenje malih. Ta prireditev je dostopna vsem malim in odraslim brez vabil in brez vstopnine. Za večerno »Besedo« ki pričinja ob 20. istotam, se dobe v predprodaji vstopnice à 15 Din (za dijake in vojake 5 Din) v trgovini muzikalij Höfer in v papirnici g. Zlate Brišnik v Slov. ulici. Ako kdo pomotoma ni prejel vabila, je dobi na željo zvečer pri blagajni, odnosno v navedenih trgovinah. Po umetniškem koncertu sledi prosta zabava s plesom. Čisti dobiček prireditve je namenjen za fond gradbe Pravoslavne cerkve, zato se prostovoljni prispevki hvaležno sprejemajo. —

Shod privatnih nameščencev.

V soboto, dne 28. t. m. se bo vršilo ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma veliko zborovanje privatnih nameščencev. Referirali bodo: dr. Vrančič, podravnatelj Pokojninskega zavoda v Ljubljani, o novem osnutku pokojninskega zavarovanja, ki se ima razširiti tudi na trgovske nastavljenice in na zavarovanje privatnih nameščencev v vsej državi; L. Jamnik, predsednik Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije v Ljubljani, o krivičnem davčnem sistemu, ki bo obremenil vse privatne nameščence ter njihovo eksistenco močno ogrožal, nadalje o izvedbi 8 urnega delavnika, nakar opozarjamo posebno trgovske nastavljenice. Tov. Pelikan bo poročal v nemškem jeziku o vseh teh vprašanjih, tako, da bo dana možnost tudi tovarišem nemške narodnosti, da se točno informirajo o težkem boju, ki ga bodo morali izvajati privatni nameščenci v enotni skupni fronti, da se obvarujejo socialnega pogina. Resolucija bo predložena ministru za socialno politiko. Tovariši, gotovo je v vašem interesu, da bo ta shod čim veličastnejši. V soboto torej vsi brez razlike politične ali narodne pripadnosti, na zborovanje v Narodni dom! Dolžnost Vas kliče! —

Davčni zavezanci

se opozarjajo, da poteče dne 31. t. m. rok za vlaganje napovedi za dohodnino in rentnino ter prijav za davek na poslovni promet, za davek od zaslužka telesnih delavcev in službenih prejemkov privatnih in samoupravnih uslužbencev.

Občni zbor Sadjarske podružnice v Ptujju

se bo vršil v nedeljo dne 29. jan. ob 10. dop. pri g. Mihaelu Brenčiču z običajnim dnevnim redom, po katerem sledi poučno predavanje o sadjarstvu.

Spremembe na poštah naših oblasti.

Iz Ljubljane 2. na Maribor 1 je premeščen uradnik g. Ivo Šajina, iz Celja v Loče pri Poljčanah uradnica g. A. Rihteršič, iz Ruš na Ljubljano 5, uradnica g. F. Huttman in naslednje uradnice: g. A. Černjač z Podčetrčka na Ljubljano 2, g. H. Dekleva iz Mežice na Maribor 1, g. A. Thaler iz Slov. Bistrice na Ljubljano 1, g. A. Kogej iz Celja na Maribor; upokojena je uradnica g. Roza Korošec v Celju.

Poskus samomora.

Včeraj okrog poldneva se je poskušal doma na Tržaški cesti obesiti magistratni uslužbenec D. Š., pa so ga domači še pravočasno rešili in odpemili v bolnico. Mladi mož je že nekaj časa na bolezenskem dopustu in ga je do obupnega poskusa dovedla trenutna duševna zmedenost. —

Z »lato« po glavi.

Franc Gselman, 19letni dninar iz Podve se je na povratku iz gostilne sprl z drugimi fanti. Po stari navadi fantovske vročekrvnosti se je začel rušiti najbližji plot in deska je padla po njegovi glavi. Z rano nad levim očesom, ki bi bila lahko usodepolna, je prišel danes v bolnico.

Nasilni Štefan pod pestmi pravice.

Včeraj popoldne je stražnik našel na Glavnem trgu neznanca, ki je nepremično ležal na zmrzlih tleh. Krog povljanega možakarja se je takoj nabralo mnogo ljudi, ki so skušali uganiti, kaj je vzrok neznančeve nesreče. Najbolj verjetno se je zdelo mnenje, da je postal žrtev padavice in stražnik je obvestil rešilno postajo, koje osobje je bilo takoj na kraju nesreče. Komaj pa so se samaritanci dotaknili možakarja, je pričel klatiti krog sebe in se iztrgal iz njihovih rok. Z velikim trudom so ga vendar naložili v avto in prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da je bolnik samo močno pijan in da simulira epilepsijo. Štefan Strumpf, tako se namreč imenuje, je pričel tudi v bolnici razgrajati, toda krepke roke strežnikov in stražnikov so ga stlačile v rešilni voz. S povezanim razgrajčem je avto zapeljal pred policijske zapore, kjer so se prizori divjanja in besne zlobnosti zopet ponovili. Štefan je celo polomil nosilnice, vendar so ga z združenimi močmi stlačili v separatno celico. Tudi v celici Štefan ni prenehal besneti. Kričal je nad policijo in zmerjal stražnike. S proroškim glasom je pretil: »Niti vedeli ne boste, kdaj vas bo zadel moja roka. Za življenje mi itak ni, vas bom pa že še na oni svet spravil!« Ker se le ni utrudil in vedno znova pričel kričati in se zaganjati v vrata celice, so se stražniki poslužili sredstva, ki dobro zaleže. V celici je na mah prenehal kričanje, slišati pa je bilo votlo pesem pendreka, ki je odmevala tja v sosednje celice. Nato so ga privezali še na prisilno desko, kjer je v miru prebavljav zavžiti alkohol cele štiri ure. Mirnega in iztreznjenega so nato odvezali, vendar so mu dali še nekoliko ur prilike da temeljito prevdari zagovor, kajti glavno kazen za nasilje mu bo odmerilo sodišče. —

Policijski drobiš.

Malokedaj posreduje policija v šolah, toda včeraj popoldne se je pripetil slučaj take drznosti, da je morala intervenirati policija. V obrtni nadaljevalni šoli se je Viljem P., strgarski vajenec, drznil zasmehovati učitelja. Motil je pouk in si celo pred katedrom prižgal cigareto. Šolski sluga je odšel po stražnika, ki je drznega mladeniča odstranil iz šole. — Kavarnarju Alojziju Ivančiču je neznanec ukradel iz zaklenjene sobe, kamor je prišel s ponarejenimi ključi, 25 parov kranjskih klobas in ga oškodoval za 125 Din. — Hlapcu Filipu Reku se je na Meljski cesti prevrnil na ovinku voz z orehovimi hloidi. Nesreča ni zahtevala nobene žrtve, pač pa je bil nekaj časa oviran promet. —

Železniška nesreča v Bosni.

Na lokalni progi Banjaluka—Kotor Varoš v Bosni se je pripetila te dni težka železniška nesreča, ki je zahtevala tudi dve človeški žrtvi. Kompozicija tovarnega vlaka, obstoječa iz več vagonov, se je namreč med vožnjo nenadoma raztrgala. Zadnji del vlaka je potem skočil s tira, natovorjeno blago je popadalo na tla, vlakovodja Rožinovič in Kretnik Bečinič pa sta pri tem zgubila življenje. Potegnili so ju močno razmesarjena izpod razvalin vagonov.

Mariborsko slovensko žensko društvo priredi večerni tečaj za šivanje oblek. Če se prijavi dovolj udeleženk, prijave sprejema do 1. feb. in daje pojasnila g. Zlata Brišnikova, trgovina s papirjem.

Cigarete in znamko

kupite vsaki dan seveda tam, kjer je najboljša, čevlje pa kupujte, kjer so najboljše, to so z znamko KARO na Koroski cesti 19. —

Ptiči-pevci na Kitajskem

PTIČJI KONZERVATORIJ. — PTIČJI ZDRAVNIKI.

Kitajska, ki ima toliko posebnosti, je tudi dežela ptičjega kulta. Ljubezen Kitajcev do ptičjev-pevcev je neizmerna. So ljudje, ki nosijo svoje ljubljence v ličnih kletkah s seboj celo k čajanki. Mačke in psi ne igrajo v kitajskem domačem življenju nobene vloge, ker se vsa ljubezen do živali oklepa ptičev. Devetdeset odstotkov kitajskih hiš — od najpremožnejših do najrevnejših ima gotovo vsaj enega ptiča-pevca. Kletke se izdelujejo z največjo skrbjo in iz najboljšega materiala. V bogatih hišah je kletka eden najdragocenejših predmetov, ker je izdelana iz slonove kosti in zlatih palčic ter okrašena z dragulji. Domače ptice imajo na Kitajskem najboljšo življenje. Dnevno nosi gospodar svoje ptičke na prosto, ali pa poveri to nalogo najbolj zanesljivemu slugi.

Tibetanska cesta, ki je v Šanghaju najlepša, bi se lahko imenovala ptičji konzervatorij. Zjutraj in zvečer ob gotovih urah se prinese v dolgih procesijah in razpostavi po tej cesti na stotine kletk k pevski uri. V kletkah so ptički-učenci, med njimi pa tudi znameniti pevski »profesorji«. Ta mali pevski profesor zasluži svojemu srečnemu gospodarju lepe svote. Lastniki mladih ptičev, ki se ne znajo peti, morajo namreč na dan in na uro plačati gotovo svoto, da smejo postaviti

svoje kletke v bližino znamenitega ptiča-pevca. Reveži, ki nimajo denarja, prihajajo tudi na Tibetansko ulico. S svojimi kletkami stojijo bolj ob strani v nadi, da se bodo ptički tudi od daleč naučili lepega petja. Na cesti dnevnih ptičjih sestankov pa imajo svoje postojanke tudi ptičji zdravniki, ki zdravijo obolele ptice ter dajajo o njih lastnikom vsakovrstne nasvete. Dobro kupčijo delajo tudi prodajalci raznovrstnega semena, gosenic in druge ptičje hrane.

Kitajci gojijo raznovrstne ptičje pevce. V prvo vrsto spadajo kanarčki, katerim pravijo »bela lastavica«. Znamenita sta pa tudi drozgi z »očali« — tako imenovani radi temnih lis okrog oči in pa škranček od »stotine duhov«, ki je doma iz Mongolije. V kakh stikih je ta ptič z duhovi, pa ni znano.

V čajnicah — gostilnah, kjer se pije čaj popoldne in zvečer — ni mize brez kletke in ni trenutka brez ptičjega žvrgolenja. Nekateri dobijo lepo napitino, če povedo novemu gostu, pri kateri mizi sedi gospodar kakega znamenitega ptiča-pevca. V čajnicah in tudi drugod se odigravajo često visoke stave in tekme, kateri od ptičkov bo lepše pel. Narod s takim ptičjim kultom je seveda naklonjen tudi drobnim pticam, ki živijo v prosti naravi.

Koliko stane zasedanje parlamenta.

Znani ameriški pregovor: Čas je zlato, se ne da nikjer tako primerno navajati, kot pri delu v parlamentih. Vendar se tudi nikjer toliko ne prezira in zanemarljivo kakor ravno v parlamentih. Zasedanje parlamentov stane ogromne denarje in vsaka neprimerna beseda, kakor tudi vsaka zamujena minuta, stane državo in narod ogromnega denarja. Kot primer dragocenosti časa v parlamentu naj služi francoski parlament. Francijo stane vsaka seja parlamenta všteti plače nameščencev in pisarniških stroškov približno 175.000 frankov. Vsaka ura zasedanja stane 35.000 frankov, vsakih pet minut pa 3000 frankov. Iz navedene statistike je razvidno, kako ogromne vsote stane državo brezplodno besedičenje in prerekanje, zlasti pa nedelavnost nekaterih parlamentov, med katere lahko prištejemo tudi našega, kjer se je udomačilo ameriškemu geslu kontrarno pravilo »ima vremena«!

Elektrika v starem veku.

Elektrika je odkritje moderne dobe. Električni in galvanski tok je takoj uporabila moderna medicina za zdravljenje najrazličnejših bolezni. Moderna znanost pa je ugotovila, da elektrika ni ravno tako moderni izum, kakor se to v splošnem domneva, temveč da so jo poznali že Abesinci v prastari dobi. Neka starodavna zgodovinska knjiga o Abesiniji pripoveduje o zdravljenju periodične tropske mrzlice s pomočjo električne ribe. Opis zdravljenja je tako točen, da je vsakršna pomota izključena.

Električna riba — torpilla — ima na glavi električni organizem, ki daje dovolj močan tok za usmrnitev manjših rib ali v obrambne svrhe. V zgodovinskih zapiskih pa je zabeleženo dobesedno: Ta riba ima zelo čudne lastnosti, kajti ne moreš se je dotakniti niti z lesenim predmetom, ne da bi roko pretresla nenavadna bolečina. V slučaju mrzličnih napadov je treba bolnika močno zvezati in se z omenjeno ribo dotikati vseh njegovih udov. Bolečine bolnika so sicer nepopisne, vendar bolezen preneha in se tudi ne obnavlja.

Dimnikarska visoka šola.

Pogosti požari v Berlinu dokazujejo, da je dimnikarska umetnost v milijonskem mestu močno nazadovala. Nakopičenje saj v dimnikih, je povzročalo požare, ki so čestokrat zahtevali težke žrtve. Radi tega je berlinska občina sklenila, da na lastne stroške ustanovi dimnikarsko akademijo. V tej dimnikarski visoki šoli se bo poučevalo zgodovino in teorijo dimnikarske umetnosti, uvedeni na bodo tudi oraklični tečaji. Samo tisti,

Sport

Dve državni reprezentanci na dan 6. maja?

Po dolgem odlaganju se je na poslednji seji odločil avstrijski nogometni savez predlagati Jugoslaviji revanžno tekmo, ki naj bi se vršila 6. majnika na Hohe Warthe na Dunaju, kakor smo poročali včeraj. Za postavbo našega moštva na ta dan je važna okolnost, da igramo 6. maja tudi drugo meddržavno tekmo, in sicer z Rumuni v Beogradu za zlati kraljev pokal. Druga tekma je neodložljiva in bo zato moral savez, če sprejme predlog Dunajčanov, sestaviti 6. maja dve jugoslovenski reprezentanci, kar ne bi bilo ravno težko. Na eno tekmo bi odšli predstavniki Beograda, na drugo pa Splitčani.

Plavalna tekmovanja Francija - Nemčija.

Preteklo nedeljo so se v Parizu prvič borili za zmago v plavanju francoski in nemški plavalci. Tekma se je vršila le v dveh granah, in sicer v plavanju 4 krat 200 m prostega stila in v water-polu. V prvem so se postavili Nemci (Heitmann, Berges, Deerichs, Heinrich) z 10:00,6 znatno pred Francozi (10:25), med tem ko so v water-polu podlegli domačinom z goal diferenco 6:2 (2:2).

Svetovni rekord na 500 jardov.

O priliki tekmovanja za avstralsko prvenstvo v plavanju je dosegel George Jones na 500 jardov prostega stila novi svetovni rekord s časom 5:23.4. Pred njim je bil prvak Weismüller (5:28.4).

Svetovni rekord v hitrostnem drsanju.

V nedeljo je v Chamonix-u izboljšal Francoz Quaglia svoj l. 1921. doseženi svetovni rekord v hitrostnem drsanju na eno uro od 32.274 km na 33.980 km.

Tudi rekord!

Z ozirom na bližajoči se finale v nogometnih tekmah Anglije javljajo uradno, da so že danes razprodani vsi sedeži v Wembley-stadionu pri Londonu, kljub temu, da bo ta zanimiva tekma šele koncem marca!

Redek nogometni sodnik.

Južnoatlantski nogometni ligi Združenih držav sodi ugledni Ollie Anderson, ki je vodil doslej nič več kot 3254 tekem. Niti enkrat ni odrekel g. Andersen zvezi njene želje, naj sodi on!

ki absolvirajo to visoko šolo, dobi dimnikarski obrtni list. V omenjeni šoli bo tudi mali dimnikarski muzej, v katerem so zgrajeni vsi mogoči in nemogoči dimniki od najstarejših časov do najmoderneje dobe, kakor tudi vse dimnikarske orodje, ki se je doslej uporabljalo v dimnikarski obrti.

Narodno gledališče v Mariboru

REPERTOAR:

Torek, 24. januarja ob 20. uri »Glasba« ab. A. Kuponi.

Sreda, 25. januarja ob 20. uri »Polkovnik Jelič« ab. B. Premijera.

»Polkovnik Jelič« na marib. odru. V sredo, 25. jan. se bo vršila premijera najboljše srbske drame po prevratu Predičevega »Polkovnika Jeliča« v režiji g. Pregarca. Ta komad je šel lani v Beogradu z največjim uspehom in ponovno čez oder.

Predičev »Polkovnik Jelič« na našem odru

Deset let je, odkar smo se zedinili s Srbi v skupno državo in nekaj čez dvajset, odkar smo jasneje slišali o njih. Šele 1912. leta, po sijajni zmagi srbskega orožja nad Turki, smo se navdušili za ta življenjapolni bratski narod. Toda to naše navdušenje je bilo več ali manj romantično sentimentalno in se je izražalo ponajdi le pri vinski kapljici v krogu naše »politizirujoče« inteligence ali pa v pevskih družtvih pri kaki Mokranjevi pesmi. Globlje jih nismo poznali in tudi nismo stremili, da bi jih spoznali. Vse kar smo vedeli o njih je bilo le to, da so izborni vojaki in junaki. O njihovi domovini, življenju pa smo znali samo to, kar je bilo zapisano v avstrijskih učnih knjigah o zemljepisju, pa še to jako površno. Da bi spoznali njihovo duševnost, njihovo kulturo, njihove običaje nam ni bilo posebno mar, le kak komad Branislava Nušića, znanega srbskega književnika, je priromal včasih na kak naš oder, in še ta v poludiletantski obliki ter absolutnem nepoznavanju srbske psihe, srbskega milieu-a, srbskega življenja. In danes po desetih letih skupnega življenja pod eno streho takorekoč, dandanes, žal, tudi ni nič boljše. Tesnejših umetniških stikov še dandanes nimamo. Namesto, da bi letali za slabo tujo plažo (kar prav za prav zelo radi delamo), spoznajmo naše brate, da jih bomo znali bolj ceniti in lažje živeti z njimi. Marsikateri naš inteligent je začel spoznavati Srbe šele tedaj, ko je bral Hermanna Wendela. Če je našel za vredno ta simpatični in učeni Nemeč, da posveti celo svoje življenje proučevanju naših bratov in z njimi vred tudi nas, bo brez dvoma zanimalo tudi nas Slovence, ki se tako radi bahamo pred Srbi s svojo kulturo, spoznati novejšo tvorbo srbske literature. Naše Narodno gledališče je izbralo v ta namen najboljšo srbsko dramo, ki je spisana po vojni. Ta drama je imela povsod velik uspeh in ni samo površna, folkloristična, temveč globoka, psihološko zanimiva.

Silno energičen je vojskovodja, poln inicijative in ambicij, človek, ki je fizično uničen v vojni, telesno pohabljen, tako, da predstavlja »živega mrtveca« preživlja skozi štiri dejanja tragično krizo: hoteti in ne moči. Pisatelj ne gleda na položaj težkega invalida s socialnega stališča, temveč s psihološkega. Telesna nesposobnost je globoko izpremenila duševno in duhovno življenje nesrečnega človeka. Čustvo lastne nesposobnosti, ki ga je zagrenila povrh še bol pohabljenost, stavlja nesrečnega v izrazite dramske situacije glede njegovega notranjega življenja in pa razmerja napram njegovi okolici. Torej prav zanimiv psihološki problem.

Vštric s psihološko tragedijo polkovnika Jeliča se razvija ob enem tudi problem razmerja njegove žene napram njeemu. Vprašanje dolžnosti žene do moža, in v tem slučaju do moža junaka, ki se je v borbi za velike nacionalne ideale izčrpal, se komplicira s pravico mlade žene po večjem življenjskem zadovoljstvu kakor ga ima poleg svojega pohabljenega moža.

Milivoj Predič je torej zagrabil globoko. V svoji drami skuša reševati resne probleme. Brez dvoma zasluži njegovo delo v tem pogledu popolno priznavanje. Predič je s tem stopil krepko naprej. Dal je zares dramo. On je po vojni prvi privlekel na dan pravi problem. Drama je tudi tehnično dobro zgrajena. Videti je, da Predič pozna sceno, da zna zainteresirati poslušalca in ga držati v napetosti do konca. »Polkovnik Jelič« nadkriljuje

vsaj njegova predvojnina dela. Bolji je nego njegova znana in povsod vprizorjena »Golgota«. Nekateri figure so v »Polkovniku Jeliču« izborne. Posebno uspela je mati. Vsa skrb in bol in junaštvo srbske matere odseva s tega nenavadno uspelega lika. Vse trpljenje do smrti izmučene Srbije trepeti v besedah Jeličeve matere: »O Bog, zakaj si nas pohabil, zakaj si nas vse poklal?« Zanimiv tip je profesor Veljko. Za nas nov in kompliciran. To je tipičen beograjski »čovek od duha«, kakršnih srečaš vse polno pri »Treh šejirjih« ali pri »Bumsu«. Okoli omizja znamenitega in po svoji duhovitosti vsepovsod znanega srbskega igralca čiča Ilije Stanojevića se radi zbirajo. Reljefno orisani liki so tudi: Marko Jovanović, polkovnik »zabušant«, posilni Stojan, zidar Mića in posebno knjigotrožec Marković.

Prepričani smo, da bo drama zanimala tudi mariborsko publiko, ki kaže prav lep interes za resno dramo ter da gotovo ne bo zamudila priložnosti seznaniti se s to izborno domačo dramo.

Rade Pregarc

Kaj vem? Kaj znam?

(Serija št. 4.)

1. Kje je bila v Mariboru Ušiva ulica?
2. Kako se je imenoval prvi mariborski protestanski duhovnik (predikant)?
3. Kje je v mariborski okolici »Vražja peč«?
4. Kaj pomeni O. A. M. D. G.?
5. Od kod pride ime »protestant«?
6. Kje je Orešje?
7. Kdo je posvetil sedanjo cerkev pri Sv. Urbanu?
8. Kdo je sezidal cerkev Sv. Alojzija na Glavnem trgu?
9. Kdo je bil Ignac Orožen?

(Odgovori k seriji št. 4.)

1. Ušiva ulica (Lausgasse) se je imenovala v 13. stoletju sedanja Mlinska ulica, ker so prebivali tam najubožnejši sloji prebivalstva.
2. Prvi mariborski predikant je bil Sigmund Lierzer (1587—1590). Protestanska cerkev je bila takrat pri Bednavi.
3. »Vražja peč« se imenuje hrib nad Kamnico s pečinami in lepim razgledom. Nemci so imenovali hrib »Teufelsstein«.
4. Črke O. A. M. D. G. pomenijo: omnia ad maiorem Dei gloriam (vse v večjo čast božjo) in so geslo jezuitskega reda.
5. Na državnem zboru z Speyer-ju l. 1529, kjer so imeli katoliški zborovalci večino, se je proti glasovom Luthrovih pristašev sklenilo, da se do bodočega cerkvenega zbora ne sme v verskih zadevah nič spremeniti. Luthrovi pristaši so temu ugovarjali ter svoj ugovor (protest) poslali cesarju Karolu V. Odtod so dobili ime protestanti (protestantes).
6. »Orešje« je pravilno slovensko ime za »Melje«. (»Melje« je le okolica nekdanjega malteškega samostana Melje-Mellingerhof). Orešje je že zelo staro ime.
7. Cerkev pri sv. Urbanu, znano razgledno točko, je posvetil dne 18. junija 1861. nepozabni škof A. M. Slomšek. Cerkev so sezidali v letih 1855—1860. Popreje se je nahajala tam cerkev, ki je bila zatvorjena za Jožefa II. in ki je pozneje razpadla.
8. Cerkev sv. Alojzija na Glavnem trgu so sezidali v l. 1767—1769 jezuiti vsled prizadevanja njihovega rektorja v. Petra Haloy-a.
9. Ignac Orožen (r. 1819 v Laškem a. 1900 v Mariboru) je bil končno infulirani prošt v Mariboru. Bil je odličen zgodovinar, ki se je bavil posebno s cerkveno zgodovino naših krajev. Njegova — sedaj zelo redka — knjiga »Das Bistum und die Diözese Lavant« je ena izmed najboljših knjig, ki jih imamo v tej stroki. Kot odličen poznavalec umetniških spomenikov je veliko pripomogel, da se je v času od 1885—1886 sedanja stolna cerkev strokovno popravila. Po njem se imenuje sedanja Orožnova ulica.

Hans Dominik:

Oblast treh

»Ne samo tukaj. Povsod na svetu! Kjer je eden, naj bo tudi drugi. Jana, poglejte me! Odkrito hočem govoriti z vami. Hrepenim po domu, ženi, mirnem kotičku. Pogled vaših oči, vaš glas, vaša ljubljena bližina mi bo dala vse to. Ni sem vas vreden, zavedam se tega in neplemenito je, da hočem vaše cvetoče življenje prikleniti na svojega. Toda Jana, jaz si ne morem pomagati, jaz vas ljubim, jaz vas ljubim bolj, nego vam morem povedati. Ali mi hočete slediti, kamorkoli grem, kot moje najljubše na svetu, kot moja žena? ... Vi ne odgovorite, Jana? Vi mi odtegujete svojo roko in se obračate proč od mene?«

Glossin je umolknil. Njegov glas je postal pri zadnjih besedah vse tišji, njegova pljuča so težko dihala. Vzravnal se je in strmel v Jano, ki si je pokrila obraz z dlanimi in tiho plakala. Bil je razočaran in presenečen, toda ne potrj in brezupen.

»Oprostite mi, Jana. S svojim burnim odkritjem sem vas prestrašil. Odgovorili mi boste, ko si stvar premislite. Ko me boste pobližje spoznali, me boste vzljubili.«

»Ne, nikdar! Jaz vas ne ljubim in vas ne bom nikdar ljubila.«

Jani so se znova vdrle solze po hcu, strastne nezadržljive solze. Glossina je pokrila mrtvaška bledeca.

»Ali je to odgovor? Ali nimate nobenega razumevanja zato, koliko trpim, nobenega čustva, nobenega usmiljenja?« Njegove oči so grozeče zažarele, njegova prsa so se naglo dvigala. Vrgel se ji je k nogam in je prosil, da naj ga usliši. —

»Ne, nočem vas dalje poslušati.« Jana je skočila pokoncu in se umaknila pred doktorjem.

»Jaz nočem... nočem!« in predno se je mogel doktor pobrati s tal, se je Jana obrnila in z vso naglico stekla po bregu navzdol.

Z vsklikom, v katerem se je mešal vzdihljaj s kletvico, je dr. Glossin str-

mel za njo... Kaj naj počne sedaj? Z boleščjo v srcu je preživel še enkrat zadnjo četrt ure. Potem pa se ga je z besnostjo polastila zavest, da je Jana odklonila njegovo ljubezen.

S stisnjeno pestjo se je tolkel po čelvi, ko da bi hotel v svojih možganih znova vzbuditi vse zle sile.

»Norec, ki sem bil! Kateri satan me je zaslepil? Logg Sarju je posvečena njena ljubezen, ne pa meni. Ne bo mi ušel, pa če bi bilo peko v zvezli z njim in njegovo iznajdbo!«

Stekel je sedaj proti farmi, kolikor so mu dopuščale noge. Ne da bi se obotavljaj, je stopil v Janino sobo.

Dr. Glossin je videl skozi napol odprta vrata, ki so vodila v spalnico, da kleči Jana pred ročnim kovčkom in tlači vanj obleko in perilo.

»Oh, kot sem si mislil. Toda ne, otrok moj, kakor hočeš ti, temveč, kot hočem jaz. In jaz te hočem prikleniti na Reynold-farmo, prikleniti trdneje, kot bi mogel storiti z verigami in stražniki.«

Izstegnil je roko proti njej in se ji polagoma bližal. Jana se je obrnila in odprla usta, ko da hoče glasno zavpiti. Toda noben glas ni prišel preko njenih ustnic, ki so se polagoma zopet zaprle.

»Jutranji izprehod vas je utrudil, ljubica Jana. Vležite se na divan in počivajte nekoliko. Potem bova skupno pojužinala v lopi ob potoku, nakar se moram pripraviti na odhod. Ali vam bo žal, da zopet odidem?«

»Zelo, zelo, gospod doktor! Žalostna bom, ko bom zopet sama... brez vas.«

Glossin je prikimal in grenak smehljaj se je zaril okoli njegovih ust. Stopil je k divanu, na katerega se je Jana vlegla z zaprtimi očmi in je sedel na rob. Čutil je njen topli dih. Vonj njenih bujnih lasi, njenega mladostno-lepega telesa ga je obkrožal. Njene polodprte ustnice, ko da so žejne poljubov. Razprostrli je roke, ko da se hoče vreči nanjo. Toda razsodnost je zmagala. Odvrnil je pogled od nje in ne da bi se ozrl, je odhitel iz robe. Njegove ustnice so se stisnile, ko da je napravil globok požirek kake grenke pijače.

Ze dve uri so sedeli ministrski predsedniki Francije, Rusije in Nemčije v palači zunanjega ministrstva v berlinski Wilhelmstrasse. Sestali so se tuka, da bi se sporazumeli o skupnem nastopu v krožečem angleško-amerikanskem konfliktu. Dr. Bauer, zastopnik Nemčije, je še enkrat v kratkih besedah podal uspehe posvetovanj.

»Simpatije... mogoče je bolje, če rečem antipatije... do obeh nasprotnikov so v državah, katere zastopamo, precej enakomerno porazdeljene. Mi nimamo prav nobenega vzroka, da bi se priključili eni ali drugi strani. Zadolženi smo v Ameriki in Anglija nam bo za našo pomoč najbrže ponudila za slučaj svoje zmage črtanje naših tamošnjih dolgov. Toda mi vsi smo na jasnem, da ta ponudba, dasi zveni zelo zapeljivo, za nas nikakor ne pomeni ugodne kupčije. Morali bi dovoliti angleškim četam svoboden prehod čez naša ozemlja in najbrže tudi žrtvovati precej našega imetja in krvi za stvar, ki se naših držav prav nič ne tiče...«

Baltski baron pl. Fuchs, zastopnik Rusije, je molče prikimal s svojo mogočno glavo. Spomnil se je na čas pred štiridesetimi leti, ko je njegova domovina kot prva izkervavela na bojnih poljanah za angleške interese. Živahnejši zastopnik Francije pa je vzkliknil:

»C'est sa... mi krvavimo, Anglija pa žanje.«

Nemec je nadaljeval: »Ponavljam dalje. Za nas je tudi z gospodarskega stališča ugodneje, če obvarujemo brezpogojno nevtralnost in če

po vseh močeh dobavljamo vojni material za obe stranki. Industrijska skupnost, ki veže nemško in francosko industrijo že skoro pol stoletja, bo olajšala določitev cen za vojne izdelke vseh vrst. Da dosežemo enotnost tudi za rusko industrijo, se bo ustanovil čimprej industrijski odsek za vse tri države. Brečči se stranki morate privoliti na vsako ceno. Cene pa bomo nastavili tako, da se bomo rešili naših dolgov in še zaslužili poleg tega. To gospodje, bi bili prvi dve točki našega dogovora. Brezpogojna nevtralnost in dobavljanje obema strankama po enotnih cenah.

Tretjič pa moramo računati z možnostjo, da bi ena ali druga bojujočih se držav ne spoštovala naše nevtralnosti. Potem je podan casus foederis. Naše tri države bodo vsako kršenje naše nevtralitete odbile z združenimi močmi.«

»Da takšen je naš dogovor!« Počasni in zamišljeno je izrekel baron pl. Fuchs te besede.

To je bilo jedro dogovora: »Varovati nevtralnost, zaslužiti in ostati enotni.« Marquis de Villaret ga je še enkrat preciziral v obliki gesla.

»Potem, gospodje, bom z vašim pristankom izdal komunike za večerne liste. Brzojavno poročilo bo ravno še pravočasno prispelo v Pariz in Moskvo. V komunikeju se bo seveda omenjal samo dogovor glede nevtralnosti in trdna odločnost, braniti isto z vsemi sredstvi. — Gospodarski dogovor ostane zaenkrat še med nami.«

Dalje prihodnjič.

Mali oglasi

Mali oglasi ki služijo v posredovanju in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p. najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopolnjevanje in agencijske trgovske ali reklamne značaja: vsaka beseda 50 p. najmanjši znesek Din 10.—

ZA VAŠE ZDRAVJE!

MEDO

KAVAJ

Praktikant
za združniško pisarniško delo večštrojepisja se sprejme takoj. Ponudbe na Zveza gostinčarskih zadrug v Mariboru hotel »Mriborski dvor« na Kralja Petra trgu pri Andreju Osetu. — 190

Oddam prazno sobo
gospodu ali gospodični. Frankopanova ul. 8 I. vrata 5. 191

Otroški vozček
rabljen kupim. Prodaj prvovrstno harmoniko. Naslov pove uprava. 192

Specijalna delavnica
za črkoslikarstvo, Fr. Ambrožič, Grajska ul. 2, Maribor. 188

Posestvo
blizu Maribora kupim. Naslov pove uprava lista. 189

Čevljarški Singer stroj
(Hohlmaschine) prodam po ceni. Škof, Maribor, Pobreška c. 9. 187

Knjigovodja bilancist
z 12letno prakso v trgovini, denarnih zavodih in industriji želi primerne mesto v večjem podjetju, cenj. ponudbe pod »Agilen« na upravo Večernika. 185

Iščem mesto šoferja.
Izvršujem popravila samostojno. — Martin Skerbinek, Peščenica 30, Zagreb. 193

JUBILEJNI ZBORNİK

ZA PETDESETLETNICO

OTONA ŽUPANČIČA

je pravkar izšel. Broširana knjiga velja 42 Din, vezana 56 Din, poština 3 Din

Naroča se pri **Tiskovni zadrugi v Mariboru,**
Aleksandrova cesta št. 13

POZOR! POZOR!

Krojači, šivilje, čevljarji,

Taft-svilo

ako Vam Vaši stroji nagajajo obrnite se na specialno mehanično delavnico **Justin Gustinčič**, Tattenbachova ulica št. 14, ker ima ista specialni oddelek za popravila strojev vseh vrst. 937

za planinski ples à 88 Din dobite pri **J. Trpinu, Maribor**
Glavni trg 17 20a Glavni trg 17

Prvovrstno

češko posteljno perje in puh

inlet, gradl za žimnice, prešite odeje, volnene odeje, platno za rjuhe in drugo perilo, pristno češko platno, kako sploh vse manufakturno blago, kupite najboljšo in najceneje le v trgovini

L. N. Soštarič, Maribor
Aleksandrova cesta 13. XX

Zgodovinski roman

„Serenissima“

ki se vrši v Benetkah in je pisan s pripovednim razkošjem Sienki-ewiczewih povesti, bo vse leto izhajal v mesečniku

„Ljubljanski Zvon 1928“

Ljubljanski Zvon, ki velja za celo leto 120 Din, za pol leta 60 Din, za četrt leta 30 Din, za inozemstvo 150 Din, se naroča v

Knjigarni Tiskovne zadruge, podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta 13